

Paaswake 2019

Lezing

Op de eerste dag van de week echter gingen zij zeer vroeg in de morgen naar het graf, met de welriekende kruiden die zij klaar gemaakt hadden. Zij vonden de steen weggerold van het graf, gingen binnen, maar vonden er het lichaam van de Heer Jezus niet. Terwijl zij niet wisten wat daarvan te denken, stonden er plotseling twee mannen voor hen in een stralend wit kleed. Toen zij van schrik bevangen het hoofd naar de grond bogen, vroegen de mannen haar: 'Wat zoekt ge de Levende bij de doden? Hij is niet hier, Hij is verrezen. Herinnert u, hoe Hij nog in Galilea tot u gezegd heeft: De Mensenzoon moet overgeleverd worden in zondige mensenhanden en aan het kruis geslagen, maar op de derde dag verrijzen.' Zij herinnerden zich zijn woorden, keerden van het graf terug en brachten dit alles over aan de elf en aan al de anderen. Het waren Maria Magdalena, Johanna en Maria, de moeder van Jakobus; de andere vrouwen die met hen waren vertelden aan de apostelen hetzelfde. Maar dat verhaal leek hun beuzelpraat en zij geloofden het niet. Toch liep Petrus ijlings naar het graf, bukte zich voorover, maar zag alleen de zwachtels. Daarop ging hij terug, verbaasd nadenkend over hetgeen er gebeurd was.

Lc 24,1-12

Toespraak

Als wij op deze paasnacht samenkomen, dan is het omdat er een licht brandt in ons hart. Dan is het omdat het bevrijdend verhaal van Jezus ons aanspreekt. "Brandde ons hart niet? zeggen de Emmaüsgangers tegen elkaar als de verrezen Jezus Christus hen de Schrift uitlegt en als ze Hem herkennen in het breken van het brood."

Elk van jullie is hier met zijn eigen levensverhaal: een verhaal met duisternis en licht, met vreugde en verdriet, met het niet meer zien zitten en dan opnieuw de draad weer kunnen opnemen,... Welkom. Het kan niet genoeg gezegd worden: het is goed dat je hier bent, samen met anderen. Welgekomen in deze christelijke gemeenschap.

Als mens kan je veel meemaken in je leven.

*Er zijn perioden dat je het niet meer ziet zitten. Je werk, je relaties thuis en met vrienden,... alles loopt moeilijk. Is dat nu het leven? Je bent blind voor de positieve dingen. Je tast wat in de duister. Crisis.

Maar dan een deugddoend gesprek met mensen, een ontmoeting met iemand die dat ook heeft meegemaakt. Je krijgt begrip. Een lichtje gaat branden, je krijgt opnieuw zin in het leven. **Opstanding.**

*Je relatie loopt op de klippen. Ondanks alle inspanningen begrijp je mekaar niet meer. Je dacht dat je door iemand bemind wordt, maar de liefde is op. Je wereld stort in en bij momenten wil je niet meer leven. Maar langzaam dankzij de steun van enkele familieleden, vrienden en misschien wel een gemeenschap krabbel je recht en kan je opnieuw beginnen leven. **Opstanding.**

*Arme boerengemeenschappen in Guatemala strijden voor een beter leven. Ze willen een stukje grond om voedsel voor hun familie te kweken. Maar hun leiders worden vervolgd, bedreigd en soms ook vermoord in opdracht van hen die alle grond in handen hebben en niet willen delen. Maar ondanks alle tegenkantingen doen ze voort. Vanuit dat licht dat brandt in hun hart, vanuit het visioen van een rechtvaardigere wereld. Stap voor stap werken ze aan een beter leven.

Opstanding.

*Er zijn momenten dat je een geliefde mens verliest, door een zware ziekte of een ongeluk of doordat iemand uit het leven stapt. Duisternis. Er is het blijvend gemis dat maar langzaam slijt. Je moet door een lang proces van verliesverwerking. En ook hier zorgen ontmoetingen met anderen ervoor dat je langzaam opnieuw kan opstaan.

Opstanding.

Al die herkenbare verhalen hebben iets gemeenschappelijk. Het zijn verhalen waarin mensen in duisternis zitten en tasten naar licht, waarin mensen 'neervallen' en opnieuw opstaan dankzij ontmoetingen met anderen...

Zijn dit verrijzenisverhalen? Zijn dit opstandingsverhalen? Zeer zeker. Heel veel verhalen in de evangeliën gaan over mensen die weliswaar leven, maar eigenlijk dood zijn. Ze zien, maar zijn blind, ze hebben benen, maar ze stappen niet.... En de ontmoeting met Jezus zorgt ervoor dat deze mensen opnieuw gaan leven, echt leven, in de sterke betekenis van het woord.

Maar uiteraard wil ik de vraag van een leven NA de dood niet zomaar wegwuiven. Als we met het sterven van anderen geconfronteerd worden rijst de vraag. Is het nu voorgoed gedaan? Waar is die persoon nu? Leeft hij/zij enkel voort in onze herinnering of is er de verrijzenis van het lichaam?

Kijk. Er is nog niemand teruggekeerd. We weten dat niet. We geloven dat, maar niet zonder argumenten. Ik zie er drie.

1. Al christenen geloven we in een God van het leven, als de grond van alle werkelijkheid maar ook in een liefdevolle God die met de mens een verbond sloot. Het zou eigenaardig zijn dat God die relatie met de mens na de dood zou afbreken.
2. Wat met al die mensen die in de loop van de geschiedenis vermoord en vertrapt werden? Wat met hen die vandaag in bittere armoede moeten leven of sterven van honger, op de vlucht voor oorlog, die geen kansen krijgen omwille van onrechtvaardige systemen of die omkomen van honger? De rechtvaardigheid vraagt dat God, de gerechte, hen zal omarmen en hun leven zin zal geven. "God zelf zal bij hen zijn en hij zal elke traan uit hun ogen wissen" lezen we in het boek Openbaring.
3. En wat met onszelf? Ons eigen verhaal is nooit af. Onze onvolkomenheid, ons verlangen naar de gelukzaligheid die we in ons aardse leven nooit zullen bereiken. Vandaar ziet de filosoof Emmanuel Kant een leven na de dood als een postulaat, een 'eis' van ons praktisch verstand. Aangezien mensen in dit leven nooit de voltooiing kunnen bereiken kan dit enkel door God gebeuren in een leven na de dood.

Hoe dit leven na de dood er concreet zal uitzien is speculatie. Het zal in ieder geval 'totaliter aliter' zijn. Helemaal anders. We zullen leven als personen geborgen in de liefde van God. Maar dit leven na de dood is eigenlijk niet zo belangrijk. In Bijbelse zin is het zelfs bijzaak. De verrijzenisverhalen verwijzen ons als lezer steeds naar het hele leven van Jezus: naar zijn bevrijdend optreden, naar zijn manier om God te beleven en met mensen om te gaan. Alleen vanuit deze aardse realiteit kan de 'verrijzenis' juist geïnterpreteerd worden. Verrijzenis is het definitieve 'ja' van God tegenover Jezus' manier van leven, tegenover zijn zending om mensen lief te hebben in. God heeft deze mens Jezus 'opgewekt' tot nieuw leven. Hij erkent hem als zijn zoon door de dood heen.

In het evangelie vandaag zeggen de twee mannen dat ook aan de verbouwede vrouwen: "Waarom zoekt u hem die leeft bij de doden? Hier is hij niet; hij is door God opgewekt. Denk aan wat hij heeft gezegd toen hij nog in Galilea was..." En het begint de vrouwen langzaam duidelijk te worden wie die Jezus is, hoe hij geleefd heeft: als brood dat wordt gebroken, als wijn voor anderen, als bevrijder van armen, marginalen, enzovoort... In deze manier van dienend leven in deze radicale liefde, daarin herkent God zichzelf.

Wat moeten de vrouwen, wat moeten de leerlingen nu doen? Niet speculeren over een leven na de dood, maar nu werk maken van opstanding, van bevrijding in het leven van mensen vandaag, in de wereld van nu. Ga naar Galilea en begin eraan zoals Jezus gedaan heeft: zorg dat lammen lopen, dat blinden zien, dat doven horen, dat stommen spreken, zorg dat mensen die neergevallen zijn opnieuw kunnen opstaan,... Werk aan een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Nu. Vandaag. Alle dagen dat we mogen leven. Hem achterna. Dan zullen we zelf mensen van de opstanding worden.

En dat leven na de dood? Dat zien we dan wel. En hopelijk niet te vlug. Amen.